

REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 05-09-2022

Mødedato Mandag d. 05. september 2022 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Temadrøftelse om råstofplanen og råstofområdet.....	6
Status på arbejdet med revision af Råstofplan 2020.....	11
Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2022.....	16
Orientering om afgørelse af tre klagesager på råstofområdet i Miljø- og Fødevareklagenævnet.....	21
Orientering om tværregionale redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2021.....	25
Orientering om national indsats for etablering af anlæg til fangst og lagring af CO2.....	29
Orientering om bevilling fra Horizon Europe til klimatilpasningsprojekt ved Køge Bugt.....	33
Drøftelse om Danske Regioners udspil til klimastrategi og klimatilpasning.....	37
Aktuelle sager.....	42
Næste møde.....	46
Godkendelse af deltagelse i udvalgmøde 5. september.....	49

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2022-00853

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Sagsresumé

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Indstilling

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt. Udvalget besluttede at bytte rundt på dagsordenens punkt 8 og 9, så punkt 9 blev behandlet inden punkt 8.

Fraværende

Jette Leth Buhl (F)
Flemming Damgaard Larsen (V)
Lars Lindskov (C)
Thomas Vesth (D)
Gitte Simoni (Løsgænger)

Bilag

.

Punkt 2: Temadrøftelse om råstofplanen og råstofområdet

EMN-2021-09136

2 (Åben) Temadrøftelse om råstofplanen og råstofområdet

Sagsresumé

Som udgangspunkt for en temadrøftelse i udvalget introduceres udvalget til Region Sjællands opgaver på råstofområdet. Herunder også de udfordringer, der danner baggrund for regionens politiske og strategiske arbejde på råstofområdet.

Sagsfremstilling

Som udgangspunkt for en temadrøftelse i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø, introduceres udvalget til Region Sjællands opgaver på råstofområdet. Udvalget præsenteres også for udfordringerne på råstofområdet.

Som optakt til drøftelsen giver administrationen en mundtlig introduktion.

Region Sjælland har tre hovedopgaver på råstofområdet

Region Sjælland skal efter råstofloven sikre den samfundsmæssigt nødvendige forsyning med råstoffer, eksempelvis sand, grus og sten, til byggeri og veje m.m. Råstofforsyningen skal ske som led i en samlet bæredygtig udvikling, hvor der sker en afvejning af de samfundsmæssige hensyn, bl.a. hensynet til natur, miljø, naboer og andre borgere.

Regionen har tre hovedopgaver på området:

- Den ene er regionens råstofplan. Planen indeholder retningslinjer for indvindingen af råstoffer og er arealplanlægning ved at udlægge graveområder, hvor der normalt kan gives tilladelse til indvinding af råstoffer. Herudover indeholder råstofplanen de såkaldte interesseområder, som er arealer med råstofforekomster, som er reserveret til fremtidig indvinding.
- Regionens anden hovedopgave er at behandle ansøgninger om tilladelse til indvinding af råstoffer og opsætte vilkår for gravning. En tilladelse er en forudsætning for, at der kan ske råstofindvinding.
- Den tredje opgave er at føre tilsyn med gravene og sikre, at tilladelsens vilkår bliver fulgt, og at efterbehandlingen bliver som planlagt.

Den gældende Råstofplan 2020 har særligt fokus på borgerhensyn og bæredygtighed, og har FN's verdensmål som inspirationsgrundlag. Det er et særligt mål i planen, at sekundære råstoffer, som genanvendelse af byggematerialer og overskudsjord, skal dække 20 % af Region Sjællands råstofforbrug i 2032. Regionen har som første tiltag hertil, i januar 2022, igangsat et 2-årigt projekt "Sammen om mindre råstofforbrug". Fokusområderne bæredygtighed og borgerhensyn går igen i retningslinjerne.

Udfordringerne på råstofområdet

Råstoffer er en ikke fornybar ressource, og det bliver stadig vanskeligere at finde nye råstoffer. Mange af de større områder med de mest tilgængelige ressourcer er udnyttet. På Sjælland skønnes der kun at være sand og grus til få årtiers forbrug, og allerede nu er der mangel på

udvalgte råstofkvaliteter i særlige områder. Samtidig skal der tages hensyn til natur, miljø og borgere, og det bliver derfor stadig sværere at udlægge nye graveområder i råstofplanen.

Region Sjælland har derfor politisk arbejdet for, at:

- Der skal skabes sammenhæng i råstofplanlægningen på tværs af landet. Eksempelvis ved, at der laves en fælles strategi for råstofindvindingen i Danmark, hvor indvinding på land, indvinding fra havet, genbrug, anvendelse af overskudsjord fra byggerier samt udvikling og anvendelse af mere bæredygtige bygge- og anlægsmaterialer sammentænkes bedst muligt.
- Genanvendelse og anvendelse af sekundære råstoffer øges.
- Borgerne i videst muligt omfang beskyttes, bl.a. gennem etablering af en kompensationsordning for naboer til råstofgrave og til kommunerne.

Region Sjælland samarbejder tæt med Danske Regioner.

Den videre proces her og nu

Regionsrådet skal i den kommende tid tage stilling til, om Råstofplan 2020 skal revideres gennem udarbejdelsen af en ny råstofplan.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter Region Sjællands opgaver og udfordringer på råstofområdet.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Drøftet.

Fraværende

Jette Leth Buhl (F)
Flemming Damgaard Larsen (V)
Thomas Vesth (D)
Gitte Simoni (Løsgænger)

Punkt 3: Status på arbejdet med revision af Råstofplan 2020

EMN-2022-06825

3 (Åben) Status på arbejdet med revision af Råstofplan 2020

Sagsresumé

Region Sjælland skal hvert fjerde år tage stilling til, om der skal laves en revision af den regionale råstofplan. Udvalget forventes i oktober at skulle træffe beslutning herom. Udvalget orienteres om status for arbejdet. Herunder at administrationen forventer at indstille til politisk beslutning, at der ikke laves en revision af råstofplanen i denne valgperiode samt, at råstofplanen fremadrettet vedtages i begyndelsen af valgperioden og ikke som hidtil i slutningen af en valgperiode.

Sagsfremstilling

Ifølge råstofloven skal Regionsrådet hvert fjerde år vurdere, om der er behov for en revision af den gældende råstofplan. En planrevision tager 2½-3 år, herunder udarbejdelse af en redegørelse for den fremtidige situation omkring råstoffer og behovet for en planrevision.

Region Sjællands nuværende Råstofplan 2020 blev vedtaget den 8. marts 2021.

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø skal på grund af den lange procestid på 2½-3 år snart tage stilling til, om der skal udarbejdes en ny råstofplan i denne valgperiode.

For at give rum til refleksion og drøftelse orienteres udvalget i denne sag kort om administrationens overvejelser forud for fremlæggelsen af redegørelsen samt indstilling til beslutning i oktober.

Råstofplanlægning

Regionen kortlægger råstofforekomster og udarbejder en råstofplan for forsyningen med råstoffer. Det er en lovbunden opgave.

Råstofloven stiller krav om, at råstofplanen udlægger grave- og interesseområder for minimum 12 år for at sikre adgang til de råstoffer, der er brug for til anlæg af veje, havne og sygehuse mm. Planen sikrer råstofforsyningen og tager erhvervsmæssige hensyn, men vægter også hensyn til natur, miljø, landskab, byudvikling og naboer.

Revision af råstofplanen

Regionsrådet skal hvert fjerde år beslutte, om der er behov for revision af råstofplanen. Til afklaring af behov udarbejdes en redegørelse, som indeholder en faglig vurdering af behovet for revision. Redegørelsen skal sendes i offentlig høring.

Administrationen overvejer i øjeblikket, om der er behov for at revidere den eksisterende Råstofplan. Dette med baggrund i, at Råstofplan 2020 udlægger graveområder til 19 år. Det betyder, at der ved udgangen af den nuværende valgperiode skønnes at være råstoffressourcer til yderligere 14½ år, hvilket er mere end de i lovgivningen påkrævede 12 år. Ud fra en forsyningsmæssig betragtning er den nuværende råstofplan derfor tilstrækkelig robust.

Der er flere fordele ved ikke at revidere råstofplanen i denne valgperiode. Det vil give tid og fokus på at fremme de nye retningslinjer i den gældende råstofplan. Retningslinjer som har til formål at øge bæredygtigheden/strække ressourcen/tage mest mulig hensyn til borgerne både i projekter, i tilladelser og ved tilsyn. En anden fordel er, at kortlægningsindsatsen kan øges, blandt andet for at opnå et bedre og mere ensartet datagrundlag for råstofområderne i regionen.

Endelig giver det mulighed for, at det eksisterende set-up, hvor beslutning af en ny råstofplan sker i slutningen af en valgperiode, kan ændres. Det nuværende set-up betyder, at det tiltrædende regionsråd skal administrere efter det foregående regionsråds råstofplan. Administrationen vurderer, at det vil være en fordel, hvis revision af råstofplanen kører ”henover” et valg således, at revisionen sættes i gang af et regionsråd og, at planen så besluttet af det regionsråd, som skal administrere efter planen.

Skulle der mod forventning opstå et akut behov for yderligere graveområder, er det en mulighed at udarbejde særskilte tillæg til den gældende råstofplan.

Den videre proces og politisk inddragelse

På mødet i oktober fremlægges råstofredigeringen og indstilling til Udvalg for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø. Her vil detaljer omkring nuværende indvinding og aktuelle forsyningssituation med råstoffer i Region Sjælland fremgå.

Redegørelsen sendes efter Regionsrådets behandling i otte ugers offentlig høring.

Efter høringsperioden sammenfattes indkomne høringssvar i en hvidbog. Hvidbogen danner sammen med råstofredigeringen grundlag for den endelige beslutning, om der skal gennemføres en revision af Region Sjællands råstofplan i denne valgperiode og om set-up ændres fremadrettet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen giver udgangspunkt for en drøftelse frem mod beslutningssagen i oktober.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Drøftet.

Fraværende

Jette Leth Buhl (F)
Flemming Damgaard Larsen (V)
Thomas Vesth (D)
Gitte Simoni (Løsgænger)

Bilag

Punkt 4: Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2022

EMN-2021-00177

Bilag

Billeder fra tilsyn i forsommeren 2022

4 (Åben) Status på tilsyn i råstofgrave i første halvdel af 2022

Sagsresumé

Der er stort fokus på, at indvindingen af råstoffer foregår med mindst mulig gene for omgivelserne. Et redskab i arbejdet er tilsyn med råstofgravene og håndhævelser af tilladelsernes vilkår. Antallet af udførte tilsyn i 1. halvår 2022 er 38. De samlede mål for antallet af tilsyn i 2022 ventes opfyldt.

Sagsfremstilling

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø orienteres om status for tilsynsarbejdet i første halvdel af 2022.

Der er i øjeblikket 63 råstofgrave i Region Sjælland med i alt 85 gældende gravetilladelser (en grav kan have flere tilladelser). Derudover er otte tilladelser givet, men ikke igangsat.

I 2022 forventer administrationen at gennemføre et højt antal ekstraordinære tilsyn med fokus på de centrale områder støj, støv, driftstider, oplag, efterbehandling. Det forventede antal ekstraordinære tilsyn er et estimat. Antallet er lavere end i 2020 og 2021, da der har været færre aktuelle problemstillinger, f.eks. støj og overskridelse af driftstider, i de grave, der er udpeget med særlig fokus.

Tilsynsfrekvensen for ordinære tilsyn er i store råstofgrave fortsat årlig og i de mindre råstofgrave hvert 2. år.

I råstofgrave, der modtager jord udefra (§ 52-dispensationer), bliver der ført årligt tilsyn målrettet forholdene efter jordforureningsloven.

Foreløbig status for 2022

Administrationen forventer, at målene for tilsyn vil blive opfyldt i 2022. Der er primo juli udført 33 tilsyn i aktive råstofgrave, heraf fire ordinære. Derudover er der udført 5 tilsyn på § 52-dispensationer.

Tilsynstype	Mål for 2022	Udført i 2022 pr. 1/7	Tilsyn i 2021	Tilsyn i 2020	Mål for tilsynshyppighed
Ordinære tilsyn i store råstofgrave	8	0	8	8	Hvert år
Ordinære tilsyn i mindre råstofgrave	26 (34*)	4	31	26	Hvert 2. år
Ekstraordinære tilsyn: - opfordret/uopfordret - grave med særlig fokus	50** 10**	24 5	59 34	46 25	Efter behov
§52 tilsyn	17	5	20	20	Årligt samt efter behov
I alt	Ca. 111	38	152	125	

* 8 nye tilladelser er endnu ikke trådt i kraft, og der kan forventes op til 8 ekstra tilsyn når disse træder i kraft

** forventede tal

Hvad betyder og indeholder de enkelte tilsynstyper?

Ordinære tilsyn

Et ordinært tilsyn omfatter normalt hele råstofgraven og alle vilkår i tilladelsen og kaldes derfor også for et fuldt tilsyn. De centrale forhold er overholdelse af driftstider og gravegrænser, støj og

støv, indvindingsmængde og løbende efterbehandling. Desuden kontrolleres for eventuelt spild og korrekt oplag og tankning af olieprodukter. Ved tilsynet har indvinder mulighed for at afklare tvivlsspørgsmål omkring aktuelle eller fremtidige ansøgninger og tilladelsens vilkår for drift og efterbehandling.

Råstofgrave større end 50 ha, eller med en årlig indvinding større end 250.000 m³, får minimum et årligt ordinært tilsyn. For de mindre råstofgrave er tilsynsfrekvensen fra 2020 hvert 2. år. Et ordinært tilsyn er oftest anmeldt, men kan også være uanmeldt hvis der foreligger en henvendelse.

Ekstraordinære tilsyn

De ekstraordinære tilsyn er oftest ikke-planlagte, uanmeldte og har normalt ikke fuldt omfang. De er ofte baseret på henvendelser fra bl.a. naboer om aktuelle forhold vedrørende støv, støj, spild eller andet. I en del tilfælde er der ikke tale om overtrædelser af vilkår, men problemstillingen kan alligevel kræve dialog mellem klager, indvinder og region, hvorved uenigheder kan mindskes. De ekstraordinære tilsyn kan også være planlagte og anmeldte, målrettet konkrete situationer, f.eks. ved ansøgninger eller efterbehandling.

Ekstraordinære tilsyn i grave med særligt fokus

I grave med særlig fokus, f.eks. større grave med mange naboer, særlige lokale forhold eller grave med særlig bevågenhed, føres tilsyn flere gange årligt. Behovet for tilsyn vurderes løbende, og antallet kan derfor variere i forhold til det anslåede mål fra år til år.

Hvad har tilsynene medført?

Tilsynene giver generelt god dialog med indvinderne og øget kontrol med overholdelsen af tilladelsernes vilkår. Det betyder også, at borgerne ved, at der bliver reageret på de forhold, der betyder noget for dem, og den virkelighed de oplever.

I første halvår 2022 er der udført 29 ekstraordinære tilsyn relateret til alle centrale forhold i grusgravene (støj, støv, driftstider, oplag, efterbehandling). Vi ser, at klager og uenigheder ofte løses i mindelighed og god forståelse mellem parterne – f.eks. har vi set frivillig flytning af et sorteringsanlæg for at imødekomme naboer, der føler sig generet af støj inden for støjgrænserne. Håndhævelser har været nødvendige overfor i alt otte forhold. Der er givet topåbud – begge relateret til oliespild, fireindskærpelser relateret til efterbehandling, oliespild og olieoplag samt to henstillinger relateret til sikkerhed omkring olieprodukter og driftstider.

Region Sjælland arbejder for at få mest mulig natur i de afsluttede grave. På tilsynene ser vi, at naturen udfolder sig med rig flora og fauna på de efterbehandlede arealer. Oftest lægges der ikke muld på jorden, hvorved sjælden og spændende natur opstår og mange arter indvandrer. Billederne i *vedlagte* bilag viser eksempler fra tilsyn i forsommeren 2022.

Regionens hotline for råstofområdet modtager via mail og telefon henvendelser fra borgere der oplever gener fra grusgraven. [Oplever du gener fra råstofindvindingen - kontakt hotline - Region Sjælland \(regionsjaelland.dk\)](#) Det relativt lave antal henvendelser vi modtager via linjen fører til strakstilsyn, hvor det er relevant og ellers hurtigt afklaring af spørgsmål.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen (V)

Thomas Vesth (D)

Gitte Simoni (Løsgænger)

Bilag

1. Billeder fra tilsyn i forsommeren 2022 (DokID: 10505128 - EMN-2021-00177)

Punkt 5: Orientering om afgørelse af tre klagesager på råstofområdet i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

EMN-2021-09136

Bilag

Store Musse, Stilund 999, 03 06 2022

Kettinge, Grønnegadevej, 23 06 2022

Råstofplan 2020, Venstre, 24 06 2022

5 (Åben) Orientering om afgørelse af tre klagesager på råstofområdet i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Sagsresumé

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har afvist at realitetsbehandle klage over tilladelse til indvinding af råstoffer i ved St. Musse i Guldborgsund Kommune og klage over vedtagelsen af Råstofplan 2020. Klagerne anses ikke for klageberettigede. Endelig er en tredje klage, over tilladelse til indvinding af råstoffer ved Kettinge i Guldborgsund Kommune, blevet tilbagekaldt af klager selv.

Sagsfremstilling

Klage ved Store Musse i Guldborgsund Kommune er blevet afvist

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har med *vedlagte* afgørelse af 3. juni 2022 afvist at realitetsbehandle klage over Region Sjællands tilladelse af 11. marts 2022 til indvinding af råstoffer i Lærkemosegård råstofgrav ved St. Musse på Stilund 999, 4880 Nysted.

Klager bor ca. 1,8 km fra gravearealet og nævnet finder, at klager ikke har en individuel, væsentlig interesse i den påklagede afgørelse. Klager anses derfor ikke for klageberettiget.

Klage ved Kettinge i Guldborgsund Kommune er blevet tilbagekaldt

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har med *vedlagte* brev af 23. juni 2022 oplyst, at klager selv har tilbagekaldt sin klage over Region Sjællands tilladelse af 23. februar 2022 til indvinding af råstoffer omkring Grønnegadevej, 4892 Kettinge. Klagenævnet har derfor lukket klagesagen.

Klage over miljøvurdering af Råstofplan 2020 er blevet afvist

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har med *vedlagte* afgørelse af 24. juni 2022 afvist at realitetsbehandle Venstre i Roskilde Midt og Syds klage over Region Sjællands vedtagelse af Råstofplan 2020.

Klagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Klagenævnet har lagt vægt på, at klagers vedtægtsmæssige formål ikke omfatter varetagelsen af hensyn, som er beskyttet efter råstofloven, ligesom klager ikke har en væsentlig individuel interesse i afgørelsen.

Udvalget for Regional Udvikling er tidligere den 1. juni 2021 blevet orienteret om de indkomne klager over Råstofplan 2020. Klagenævnet har hermed nu truffet afgørelse i den første klagesag i forbindelse med Råstofplan 2020. Det forventes, at klagenævnet snarligt træffer afgørelse i de resterende syv klagesager. Udvalget og Forretningsudvalget vil blive orienteret om udfaldet af disse klagesager.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Forretningsudvalget.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

1. Store Musse, Stilund 999, 03 06 2022 (DokID: 10502996 - EMN-2021-09136)
2. Kettinge, Grønnegadevej, 23 06 2022 (DokID: 10502995 - EMN-2021-09136)
3. Råstofplan 2020, Venstre, 24 06 2022 (DokID: 10502997 - EMN-2021-09136)

Punkt 6: Orientering om tværregionale redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2021.

EMN-2020-12612

Bilag

Opgaven vokser Redegørelse for indsatsen på jordforureningsområdet 2021

6 (Åben) Orientering om tværregionale redegørelse om indsatsen på jordforureningsområdet 2021.

Sagsresumé

Publikationen "Opgaven vokser" er en tværregional redegørelse om regionernes indsats på jordforureningsområdet. Redegørelsen beskriver i tekst, nøgletal og figurer de fem regioners indsats i 2021.

Sagsfremstilling

På jordforureningsområdet er der tradition for samarbejde og vidensdeling regionerne imellem og med omverdenen. I redegørelsen "Opgaven vokser" deles viden om indsatsen på jordforurenings-området sammen med nøgletal og økonomi. Redegørelsen er et led i en fælles regional indsats for at synliggøre regionernes indsats på jordforureningsområdet.

Redegørelsen indeholder cases, der supplerer fortællingen om jordforureningsområdets kompleksitet og indsatsen på området. I det følgende er korte nedslag i redegørelsen 2021 fremhævet. Titlen på redegørelsen "Opgaven vokser" afspejler, at nye typer forurening til stadighed trænger sig på.

Redegørelsen beskriver indeholder fire temaer:

- Da brandøvelsespladserne kom på landkortet
- Problematiske pesticidfund i grundvandet
- Vandmiljøet i søgelyset
- De 10 største jordforureninger

PFOS

PFOS er et af de mange tusinde PFAS-stoffer, kom i søgelyset i 2021. PFOS er anvendt i brandskum, og det blev Korsør Brandskole, der for alvor fik sat fokus på problematikken. Sagen er kort beskrevet i redegørelsen.

Regionerne gik i gang med at opsøge andre brandøvelsespladser for at vurdere, om der er lignende sager andre steder i landet. Status er, at der er 39 brandøvelsespladser i regionen. Undersøgelser er i gang på syv brandøvelsespladser som følge af risiko overfor grundvandet, og fem undersøgelser er i gang som følge af mulig risiko overfor overfladevand. Resultaterne forventes at komme ind i løbet af efteråret, og nye undersøgelser af brandøvelsespladser vil blive sat i gang i 2023.

Pesticider

I Region Sjælland har opsporingen af pesticider et rigtigt stort fokus. I 2021 blev ca. 18 mio. kr. ud af ca. 38 mio. kr. anvendt til pesticidindsatsen.

Nøgletallene (tabel 14) bagerst i redegørelsen illustrerer Region Sjællands store indsats overfor pesticider. Ud af 429 indledende undersøgelser på landsplan er Region Sjælland i gang med de 237 undersøgelser. Af de 12 tekniske anlæg, der er etableret på landsplan til oprensning af pesticidforurennet grundvand, er de fire etableret i Region Sjælland.

Region Sjællands projekt ”Bæredygtig vandforsyning” er også kort beskrevet i redegørelsen.

Vandmiljøet

I 2020 og 2021 har regionerne haft en særbevilling på 6 mio. kr. årligt til at undersøge risikoen mod overfladevand fra ca. 200 forurenede grunde. Undersøgelserne er gennemført, og resultaterne tyder på, at der også her er udfordringer med PFAS-stofferne. Region Sjælland afventer nærmere fra Miljøstyrelsen. Jf. aftalen mellem staten og Danske Regioner skal undersøgelserne evalueres, og staten skal vurdere behovet for yderligere indsats. Herunder skal der forhandles om midler til opgaven mellem Danske Regioner og Staten.

Generationsforureninger

Region Sjælland har på nuværende tidspunkt ikke nogen generationsforureninger. En kort beskrivelse af de 10 største jordforureninger i Danmark kan læses i redegørelsen.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.
Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

1. Opgaven vokser Redegørelse for indsatsen på jordforureningsområdet 2021 (DokID: 10485335 - EMN-2020-12612)

Punkt 7: Orientering om national indsats for etablering af anlæg til fangst og lagring af CO₂.

EMN-2022-06817

7 (Åben) Orientering om national indsats for etablering af anlæg til fangst og lagring af CO₂.

Sagsresumé

Klima-, Bygnings- og Energiministeriet er i gang med at udrulle en indsats for fangst og lagring af CO₂ rundt om i Danmark. I Region Sjælland forventes de berørte kommuner at være Sorø, Kalundborg og Lolland. Hvis der placeres et anlæg i en af disse kommuner, kan det påvirke råstofplanens lovbundne ressourcekapacitet.

Sagsfremstilling

Klima-, Bygnings- og Energiministeriet har informeret om, at de på baggrund af en række aftaler mellem Folketingets partier, er i gang med at udrulle en indsats om etablering af anlæg til fangst og lagring af CO₂ i Danmark.

Et af de steder hvor undersøgelserne er længst fremme er ved Stenlille i Sorø Kommune. Etablering af anlæg til fangst og lagring af CO₂ er en kendt teknologi, som har et stort potentiale til at reducere udledningen af CO₂. Fangstanlæggene er særligt interessant i forhold til de virksomheder, der udleder mest CO₂, f.eks. energitunge virksomheder samt kraftvarmeværker. Der er gennemført en indledende kortlægning af egnede områder i Danmark til lagring af CO₂. I Region Sjælland forventes der at være særligt egnede områder i Sorø, Kalundborg og Lolland kommuner. Ministeriet har en tæt dialog med de berørte kommuner.

Region Sjællands rolle i arbejdet handler om, at der evt. skal udtages arealer, der i råstofplanen er reserveret til råstofindvinding. Dette kan eksempelvis blive tilfældet, hvis der skal etableres et anlæg ved Stenlille i Sorø Kommune.

Sorø og Kalundborg er to af regionens helt store råstofområder, som sammen med Roskilde Kommune står for 85 % af den samlede indvinding i regionen, mens indvindingen på Lolland er mere begrænset. Indvindingen i Sorø og Kalundborg forventes at stige betydeligt fremover, i takt med at råstofressourcerne ved Roskilde bliver tømt. For at imødekomme dette har regionen de senere år intensiveret råstofkortlægningen, der danner grundlag for regionens udpegning af interesse- og graveområder i råstofplanen.

Udtagning af et interesse- eller graveområde vil – i større eller mindre grad afhængig af områdets størrelse – påvirke råstofindvindingen i den aktuelle kommune og vil skulle afklares nærmere med regionen såfremt det bliver aktuelt.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen,

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Taget til efterretning.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

.

Punkt 8: Orientering om bevilling fra Horizon Europe til klimatilpasningsprojekt ved Køge Bugt.

EMN-2022-06981

8 (Åben) Orientering om bevilling fra Horizon Europe til klimatilpasningsprojekt ved Køge Bugt.

Sagsresumé

Region Sjælland har sammen med danske og internationale samarbejdspartnere fået godkendt en stor EU-bevilling på i alt 197 mio. kr. til klimatilpasningsprojektet Regions4Climate. Projektet går på tværs af seks EU-lande, og den danske case modtager 24 mio. kr. til at arbejde med modstandsdygtighed i Køge Bugt-området, som er lavtliggende og i risiko for oversvømmelse.

Sagsfremstilling

I Den Regionale Udviklingsstrategi har Region Sjælland fokus på, at der skal forebygges og sikres mod klimaforandringer for at skabe bæredygtige byer og lokalsamfund. Region Sjælland har over tre omgange deltaget i en EU-ansøgning om klimatilpasning og denne gang er ansøgningen blevet godkendt, så projektet *Regions4Climate* kan arbejde med klimatilpasning på tværs af seks EU-lande.

I Danmark er samarbejdet tværregionalt mellem Region Sjælland og Region Hovedstaden med Københavns Universitet, VIA University College og Kystdirektoratet som faglige partnere. Den danske case fokuserer på Køge Bugt-området.

Køge Bugt casen

Køge Bugt er en af de mest udsatte landsdele i Danmark og spænder over 11 kommuner fra Dragør til Stevns, hvoraf Greve, Solrød, Køge og Stevns er en del af Region Sjælland. Mere end 100.000 borgere bor i risiko for oversvømmelse, da hele bugten er et lavtliggende område få meter over havniveau.

I Køge Bugt skal projektet arbejde med:

1. Formidling af risikoen for oversvømmelse overfor borgere, virksomheder og civilsamfund, så man kan opbygge modstandsdygtighed.
2. Udvikle potentielle løsninger og herunder nødværn og afværgeforanstaltninger, så man kan tilpasse sig eller bedre lære at leve med risikoen.
3. Undersøge hvordan det 40 år gamle kystsikringsprojekt Strandparken kan udvikles, opskaleres og evt. eksporteres til andre EU kystregioner, hvor arbejdet med multifunktionelle kystlandskaber kan blive en model for bæredygtig kystsikring.

Den danske case ledes af Region Hovedstaden og det samlede konsortium ledes af VTT Technical Research Center of Finland, som er den største forsknings- og teknologivirksomhed, der udfører anvendt forskning i Finland.

Hjemtag af fondsmidler fra store EU-programmer

Med finansieringen fra Horizon Europe er det lykkedes Region Sjælland at hjemtage 24 mio. kr. til klimatilpasning i Køge Bugt-området. Af disse får Region Sjælland 3,6 mio. kr. Der er mange penge i de store EU-fonde og derfor også stor konkurrence. Derfor har samspillet mellem Region Sjællands fondskontor og fagmedarbejderne været vigtig for at sikre den rette ekspertise i de forskellige leverancer i ansøgningsfasen. Alle parter har fået ny viden, der gør at flere fondsmidler kan hjemtages i fremtiden.

Region Sjællands rolle i projektet

Region Sjælland driver en arbejdsplan, hvor vi koordinerer projektdeltagerne, herunder kommunerne. Dette giver afsæt til at arbejde med klimatilpasning i en konkret kontekst og herigennem styrke kompetencer, viden og netværk. Det åbner muligheden for, at vi kan indgå i flere projektkonsortier fremover. Fondskontoret får et bedre indblik i EU-rammeprogrammet Horizon Europe. Dette vil styrke rådgivningen fremadrettet.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.
Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Taget til efterretning. Udvalget ønsker løbende at blive orienteret om projektet og samarbejdet med de øvrige kommuner og regioner.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

.

Punkt 9: Drøftelse om Danske Regioners udspil til klimastrategi og klimatilpasning

EMN-2022-07398

9 (Åben) Drøftelse om Danske Regioners udspil til klimastrategi og klimatilpasning

Sagsresumé

Der forhandles i øjeblikket om en national klimatilpasningsplan. Danske Regioner har spillet ind med syv anbefalinger til planen med forslag til, hvordan indsatsen for klimatilpasning kan styrkes med regionale klimatilpasningsplaner. Planerne skal sikre sammenhæng på tværs af myndigheder. Regionerne har lige nu ingen myndighed på klimatilpasning.

Sagsfremstilling

Klimaforandringerne medfører ekstreme vejrfænomener, og uanset hvor meget vi reducerer udledningen af drivhusgasser, vil udfordringerne med for meget vand om vinteren og for lidt vand om sommeren blive stedse større.

Vand kender ikke til administrative grænser. Regionerne har gennem en årrække understøttet kommunernes arbejde med klimatilpasning og vist, hvilken forskel det gør at samarbejde på tværs. I december 2021 vedtog Danske Regioners bestyrelse udspillet ”Vandet Kommer – Danske Regioners syv anbefalinger til en national klimatilpasningsplan”. Anbefalingerne er afleveret til miljøministeren og Danske Regioner arbejder for at regionerne får ansvar for klimatilpasning.

I forhold til nuværende lovgivning kan anbefalingerne udgøre en naturlig implementering af EU's Oversvømmelsesdirektiv. Det viser et notat, som Danske Regioner har fået udarbejdet af en miljøadvokat, der også peger på, at anbefalingerne vil medføre en forenkling af det nuværende lovkompleks. Planerne vil skabe sammenhæng på tværs af myndigheder, og hjælpe kommunerne, med de opgaver, de har svært ved at løfte alene.

De syv anbefalinger er som følger:

1. Regionale klimatilpasningsplaner skal sikre sammenhæng

Hvis vi skal sikre Danmark mod vand fra alle sider, er det nødvendigt med løsninger for samlede vandoplande og kyststrækninger. Regionerne kan samle planlægningen og inddrage borgere, kommuner og andre aktører i processen. Samtidig kan de regionale planer udgøre et grundlag for prioritering, løfte indsatsen ved at koble mange finansieringskilder og bruge de regionale erfaringer med at hente EU-finansiering.

2. Indsatser skal følge vandets geografi

Ofte ligger et oversvømmelsestruet område i én kommune, mens løsningen er bedst placeret i en anden kommune. Klimatilpasning skal derfor planlægges ud fra en samlet tilgang til vandløbssystemet, hvor grundvand, hav og åer tænkes sammen. Lokale løsninger skal ses i større sammenhæng, og de regionale klimatilpasningsplaner skal håndtere udfordringerne i vandets geografi, når de går på tværs af kommunegrænser.

3. Der oprettes Kyst- og Vandråd

De gode løsninger opstår i partnerskaber, hvor lokal viden og erfaring sættes i spil. Kyst- og Vandrådene skal skabe dialog, inddragelse og bidrage til løsningerne. Rådene skal bestå af borgere, kommuner, regioner, erhvervsliv, naturinteresserede m.m. De skal dække de enkelte vandoplande og kyststrækninger, og de skal nedsættes og faciliteres af regionerne.

4. De regionale klimatilpasningsplaner udmønter en national fond eller pulje til finansiering af indsatserne

Risikoen for oversvømmelse falder ikke nødvendigvis sammen med et områdes betalingsevne. Derfor er det vigtigt, at klimatilpasning understøttes af nationale midler. Men

nationale midler er ikke i sig selv en garanti for den rette prioritering af projekter. Derfor skal de regionale planer sikre, at pengene bruges bedst muligt. Modellen kendes fra generationsforureninger, hvor regionernes plan for oprensning er grundlag for udmøntningen af de statslige midler.

5. Flere fællesprojekter for kystbeskyttelse skal gennemføres

Der er brug for sammenhængende kystbeskyttelse på tværs af kommunegrænser, og der er brug for flere fælles løsninger. Ofte går projekter i stå pga. uenighed om bidragsfordelinger, og enkeltprojekter gør klimatilpasningen dyrere end nødvendigt. Derfor bør regionerne få ansvaret for fællesprojekter efter Kystbeskyttelsesloven og kunne fastlægge bidragsfordelinger, så flere fællesprojekter gennemføres.

6. Naturbaserede løsninger foretrækkes

Vi skal bruge naturen aktivt når vi klimatilpasser. Det kan f.eks. gøres ved genslyngning af vandløb, bevarelse af strandenge eller ved udtagning af lavbundsjord. Ud over at bidrage til klimatilpasning forbedrer naturlige løsninger forholdene for de danske økosystemer, reducerer CO₂ og gør områder mere attraktive for borgerne. Det er også økonomisk smart, for når et projekts merværdi øges, så udbredes også kredsen af potentielle bidragsydere. Det kan f.eks. være, at klimatilpasningsprojekter kobles med puljen til udtagning af lavbundsjord.

7. Regionerne skal fremme innovation og videndeling på tværs

De gode løsninger skal udbredes på tværs af projekter og myndigheder, og regionerne skal have ansvar for at dele *best practice* på tværs af administrative grænser. At regionerne har en god størrelse til dette, ses i regionale klimatilpasningsprojekter, f.eks. Coast to Coast Climate Challenge.

Region Sjælland er netop blevet bevilget EU-midler til et klimatilpasningsprojekt i Køge Bugt området. Se dagsordenspunkt nummer 8.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter Danske Regioners udspil. Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Drøftet.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

.

Punkt 10: Aktuelle sager

EMN-2022-00853

Bilag

De planlagte ladepunkters placering

Høringssvar til forslag til Kommuneplan 2021-2033 for Greve Kommune

Høringssvar til forslag til Planstrategi 2022 for Guldborgsund Kommune

10 (Åben) Aktuelle sager

Sagsresumé

Administrationen orienterer om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Sagsfremstilling

Orientering om opsætning af ladepunkter til elbiler i Region Sjælland

Regionsrådet bevilgede i september 2021 10 mio. kr. til opsætning af ladepunkter til elbiler i Region Sjælland. På den baggrund er der i 2022 planlagt i alt 230 nye ladepunkter, udover de allerede 36 opsatte, fordelt på Region Sjællands matrikler. Heraf er 138 offentligt tilgængelige og 92 til intern brug. På nuværende tidspunkt er i alt 130 ladepunkter opsat, mens de resterende 136 er under opsætning. Ved afslutning af arbejdet, vil Region Sjælland således råde over i alt 266 ladepunkter. På *vedlagte* bilag fremgår alle de planlagte ladepunkters placering på kort.

Orientering om høringssvar til kommuneplanlægning i Greve Kommune og Guldborgsund Kommune

Greve Kommune har sendt forslag til ny kommuneplan i offentlig høring, mens Guldborgsund Kommune har sendt forslag til strategi for den kommende kommuneplan i offentlig høring. Høringsmaterialet kan ses her:

- [Greve Kommune](#)
- [Guldborgsund Kommune](#)

Administrationen har udarbejdet *vedlagte* to høringssvar. Høringssvarene omhandler området for regional udvikling og grøn omstilling. Høringssvarene lægger op til, at Region Sjælland bidrager til flere af de kommunale temaer. Regionen bemærker i øvrigt, at Regionen forudsætter, at Greve Kommunes retningslinjer ikke er til hinder for en udnyttelse af råstofressourcen i overensstemmelse med råstofplanen.

Økonomi

-

Indstilling

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth

Medlem
Medlem

(V)
(D)

Bilag

1. De planlagte ladepunkters placering (DokID: 10502599 - EMN-2022-00853)
2. Høringssvar til forslag til Kommuneplan 2021-2033 for Greve Kommune (DokID: 10502600 - EMN-2022-00853)
3. Høringssvar til forslag til Planstrategi 2022 for Guldborgsund Kommune (DokID: 10502605 - EMN-2022-00853)

Punkt 11: Næste møde

EMN-2022-00853

11 (Åben) Næste møde

Sagsresumé

Næste møde finder sted den 10. oktober.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Indstilling

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

.

Punkt 12: Godkendelse af deltagelse i udvalgmøde 5. september

EMN-2022-00853

12 (Åben) Godkendelse af deltagelse i udvalgmøde 5. september

Sagsresumé

-

Sagsfremstilling

-

Økonomi

-

Indstilling

-

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Flemming Damgaard Larsen
Thomas Vesth
Gitte Simoni

Medlem
Medlem

(V)
(D)
Løsgænger

Bilag

.

